

ประเทศไทย: มาตรการภายใต้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของ COVID-19 ต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ

ตามที่รัฐบาลไทยได้พิจารณานำอำนาจภายใต้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ([พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ๓](#)) มาปรับใช้เพื่อควบคุมการระบาดของโรค COVID-19 คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (International Commission of Jurists หรือ ICJ) ขอเน้นย้ำข้อเสนอแนะที่ ICJ ได้เสนอไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เกี่ยวกับรูปแบบการใช้อำนาจตามพ.ร.ก.ฉุกเฉิน ๓ ที่ชอบด้วยกฎหมายและได้สัดส่วนในลักษณะที่สอดคล้องกับพันธกรณีของประเทศไทยภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ

เราขอเรียกร้องให้รัฐบาลไทยพิจารณาข้อเสนอแนะเหล่านี้ประกอบการกำหนดมาตรการใดๆ ในการแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของ COVID-19 อยู่เสมอ

- (1) สถานการณ์ฉุกเฉินที่จะสามารถนำมาอ้างเพื่อละเว้นการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศได้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของภาวะฉุกเฉินที่ “คุกคามความอยู่รอดของชาติ” ตามที่กำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) โดยรัฐสภาควรมีบทบาทมากขึ้นในการกำกับดูแลสถานการณ์ฉุกเฉิน
- (2) การจำกัดหรือยกเว้นการปฏิบัติตามสิทธิที่ได้รับการรับรองระหว่างประเทศควรกระทำในช่วงเวลาที่จำกัดเท่าที่จำเป็นอย่างเคร่งครัด และได้สัดส่วนเหมาะสมกับภัยคุกคามที่เป็นอยู่
- (3) มาตรการต่างๆ จะถูกใช้เพื่อจำกัดสิทธิอื่นๆ ได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อแก้ไขเหตุที่เป็นภัยคุกคามความอยู่รอดของชาติอย่างเคร่งครัด แต่มาตรการดังกล่าวนั้นไม่อาจส่งผลเป็นการระงับการใช้สิทธิอื่นใดโดยสิ้นเชิงได้
- (4) ความจำเป็นดังกล่าวนี้จำเป็นต้องมีการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อว่ามาตรการจำกัดสิทธิต่างๆ จะถูกนำมาใช้ภายในห้วงเวลาที่สั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากนี้ สิทธิมนุษยชนบางประเภท ได้แก่ สิทธิในการมีชีวิต สิทธิที่จะไม่ถูกทรมานหรือถูกประทุษร้ายอย่างโหดร้าย องค์กรประกอบที่สำคัญบางประการของการจำกัดเสรีภาพโดยพลการ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม และสิทธิในการได้รับการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถที่จะถูกจำกัดได้แม้ว่าประเทศจะอยู่ในสภาวะฉุกเฉิน
- (5) ควรมีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าเจ้าพนักงานท่านใดมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้ข้อบัญญัติตามกฎหมายในภาวะฉุกเฉิน และต้องกำหนดว่าเจ้าพนักงานนั้นมีอำนาจและหน้าที่เพียงใด
- (6) เจ้าพนักงานซึ่งบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวต้องปฏิบัติตามกฎหมายทั่วไปของประเทศไทย โดยไม่มีการดเว้นความผิดในทางอาญาอันเนื่องมาจากการที่เจ้าพนักงานใช้อำนาจตามพ.ร.ก.ฉุกเฉิน ๓
- (7) การตัดสินใจและดำเนินงานของเจ้าพนักงานที่ใช้อำนาจตามกฎหมายในภาวะฉุกเฉินควรถูกตรวจสอบได้โดยศาล